ערבי נחל — תזריע

תקס"ג

אדם כי יהיה בעור בשרו כו' ושער בנגע הפך לבן כו' וטמא אותו. ראוי לשית לב למה יהיה שער לבן סימן טומאה, הלא הלובן ירמוז תמיד לטהרה וחסדים, וכמש"ה מטעם זה כולו הפך לבן טהור הוא, ולמה אם כן בשער לבן יגרום טומאה, עם היות שטעמי התורה עמוקים משכל אנושי מ"מ כמה וכמה פירושים לתורה בכל חלקי פרד"ס והרשות נתונה לדרוש.

וביארתי עם מ"ש לעיל בפ' וירא ובפרשת וישב בביאור פסוקים האף תספה צדיק עם רשע, ופסוק (תהילים א, ה) על כן לא יקומו רשעים במשפט ע"ש כל ההמשך מה שתירצתי קושית נזר הקודש שם, ע"ש כי אין לכפול הדברים. ויוצא מזה תוכחת מוסר איך מחויבים אנשי עיר ועיר לציית לחכם הדר בתוכם בהיותו ירא ה', דאם לא כן לא די שאין להם תועלת ממנו אלא נמשך להם גם נזק מאתו, כי מאחר שברית כרותה לכל איש ישראלי בעשותו מצוה מוציא ניצוץ א' קדוש מתוך הקליפות, והניצוץ ההוא מתדבק בנשמת האיש ההוא המוציאו וע"י זה זוכה לעולם הבא, ובהיות איש צדיק בעיר אזי כל הניצוצות קדושות שמוציאין שאר האנשים מתדבקים בו ונשארו הם ערומים בלי מצוה, והתיקון לזה שיהיו צייתין לו.

ובדרך אגב ביארתי מאמר רז"ל (ברכות ל:) מאי דכתיב (תהילים ב',יא) עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה במקום גילה שם תהא רעדה, ודבר זה צריך ביאור, כי ודאי קושית המקשה היה איך יתקבצו יחד גילה ורעדה, כי מי אשר יראה ורעד יבוא בו אין שמחה בלבו, ואם כן מה הועיל בתירוצו ועדיין הקושיא במקומה. והענין הוא, כי גם באמת צריך להבין למה חיוב היות התפלה בשמחה, וכי העומד לפני המלך לבקש על נפשו ישמח, אדרבה, הוא מחויב להיות מלא הכנעה ושפלות ולב נשבר ולשמחה מה זו.

אכן הענין, כי באמת התפלה עיקרה בשברון לב ודחילו ורחימו, ואז ע"י כל דיבור יוצא ניצוץ קדוש ומתדבק בדיבור ההוא, וכאשר הדיבור ההוא היה ביראה ופחד היטב מצורף אל האהבה אזי הדחילו ורחימו הם ב' כנפיים ומביאין תיכף הדיבור ההוא לגבהי מרומים בלי עיכוב כידוע, וע"י הדיבור ההוא בא לשם הניצוץ הקדוש ההוא ונעשה שם שמחה גדולה כמשל הבן מלך שכתבתי שם שהיה כמה שנים בשביה ובבואו לאביו נעשה שמחה גדולה, ואז נרגש השמחה ההוא ללב האיש ההוא ויש לו הרגשת שמחה גדולה, נמצא שאי אפשר להרגיש השמחה אלא אם כן מתחלה היה ירא ורועד, דאם לא כן עדיין לא בא הדיבור ההוא עם הניצוץ ההוא לפני ה'. ואין ענין השמחה כאשר טועים ההמונים שהולך לבית הכנסת מתוך עסקיו בהבלי עולם והוא מלא בשמחה ומתפלל כך וסובר שמתפלל בשמחה, כי זה שטות ושגעון, אלא התפלה עיקרה ביראה ורעד, והרגשת השמחה בא ממילא וכאמור.

ולז"א מלכנו דוד עבדו את ה' כו', ואיך אפשר שיתקבץ באדם אחד ענינים הללו ללבו יחדיו, ולזה תירץ דהכי קאמר במקום גילה שם תהא תחלה רעדה, לומר, שבאמת אי אפשר לשמחה אלא אם כן היה שם מתחלה רעדה ואחר כך מרגיש השמחה ממילא, ועכ"פ מהמשך כל הדרוש שכתבנו שם יוצא כי לא יקומו חטאים בעדת צדיקים, כי אם אין שום צדיק במקום אי אפשר לפורענות שיבוא ח"ו במשפט חרוץ, כי כל איש בעשותו אפילו לפעמים איזו מצוה נתדבק בו ניצוצות קדושות והוא כתריס לפני הפורענות, כי אף שאין בכחו להביא מיד הניצוץ ההוא לפני ה' מאחר שאינו עושה המצוה בדחילו ורחימו כראוי מ"מ הוציאו עכ"פ מהשביה ומכל שכן אם אנשי המקום כולם צדיקים וגורמים בכל עת שמחה גדולה למעלה בהקריבם ניצוצת קדושות לה' ודאי שכרם הרבה מאד, משא"כ אם יש צדיק בין אנשי המקום ואז כל הניצוצות קדושות שמוציאים אנשי המקום מתדבקים בצדיק ההוא כמאמר משה רבינו ע"ה כי יהיה להם דבר בא אלי ונשארו הם ערומים אז לא יקומו ח"ו ונעשה ח"ו משפט חרוץ כשאין אנשי המקום צייתים להצדיק ההוא דאז מתקבצים ומתצמצמים כל הניצוצות קדושות למקום א'.

וכמו שהענין הוא בכללות קיבוץ אנשי עיר א' כך הענין בכל אדם בפרטות, כי הנגע נמשך מעבירה שעשה, וכמאמר הכתוב והצרוע אשר בו הנגע, בו דייקא, שיש נגע בפנימותו שפגם באבר הנשמה אזי נעשה צרוע בגופו באותו אבר שפגם בו, ואז כאשר נתרבה כל כך כח העבירה עד שנעשית נגע וכמ"ש בחסד לאברהם (סוף מעין ב') שעבירה בעצמה שעבר נעשית נגע ע"ש ולכן אז מטמא כל גופו.

ואמנם ידוע שאין שום רע בעולם אשר אין בו ניצוץ קדוש המקיימו ואותו הניצוץ מתפשט בכל הרע ההוא לקיימו וגם להכניעו בסוד ומלכותו בכל משלה כידוע, כי אם היות שהניצוץ מקיימו ומחייהו הנה ג"כ מכניעו ואין מניחו להתפשט ולהרע יותר. ולכן אף כאשר יצא הנגע באבר א' מגופו עדיין אינו מטמא כל גופו, כי הניצוץ שמתפשט בקרב הנגע אין מניחו להתפשט ולטמא הגוף. ולכן אלו הם סימני טהרה, שבהיות כולו הפך לבן, זהו סימן שכבר שב בתשובה וחטאו כשלג ילבין וגברה הקדושה על הרע שהיה בו ומכניעו לגמרי. וכן אם אין בו שום לבן כלל הרי הוא דומה לאנשי המקום שאין ביניהם צדיק אשר אז הניצוצות קדושות שמוציאין הם להם כתריס בפני הפורענות, הנה כי כן גם הניצוצות קדושות שבקרב הנגע מכניע להרע לבלי יתפשט לטמא כל גופו. אכן כאשר צמח במקום א' מהנגע שער לבן, זה יורה שצמצם הניצוץ ההוא שבקרב הנגע למקום א' להחיותו בלבד ונשאר כל שטח הנגע ערום בלי ניצוץ קדוש המכניעו ואז מתפשט כרצונו וטמאהו, והוא כענין וחטאים בעדת צדיקים שאין להם תקומה ובהיות כולם רעים או צדיקים יש להם תקומה כך הענין הזה והבן. חסלת פרשת תזריע